

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Disputatæ Dicuntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 De vnitate diuinæ essentiæ

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

pertinebat: statim enim eum repulit dicens, Vade satana, ut habetur Matthæi 4. ubi dicit Chrysostomus. Illius discamus exemplo nostras quidem iniurias magnanimitè sustinere, Dei autem iniurias nec velle que ad auditum sufferre: quoniam in proprijs iniurijs esse quemlibet patientem laudabile est, iniurias autem Dei dissimulare, nimis est impium.

¶ Et per hoc patet responsio ad obiecta.

ARTICVLVS. XXVII.

Utrum qui iuravit se non intraturum religionem, possit licite intrare.

AD SECUNDVM sic proceditur. Videtur quòd ille qui iuravit se non intraturum religionem, non possit licite intrare. Omnis enim obligatio licita, est adimplenda: sed licitum erat ei non intrare religionem. ergo cum ad hoc iuramento se obligavit, videtur quòd teneatur non intrare.

SED CONTRA est, quia nullum impedimentum spiritualis profectus est ex Deo: sed iuramentum est ex Deo. ergo per iuramentum non impeditur spiritualis profectus intrandi religionem.

RESPON. Dicendum, quòd obligatio iuramenti tripliciter se potest habere. Quandoque enim est illicita obligatio, & de re illicita, puta, cum aliquis iurat se fornicaturum, & tale iuramentum non tenetur homo adimplere, nec est licitum impleri. Quandoque vero est obligatio licita, & de re licita, puta, cum aliquis iurat se eleemosynam daturum, & tale iuramentum præterire non licet. Quandoque vero est obligatio illicita, sed de re licita, puta, cum aliquis iurat se non facturum aliquod maius bonum, quod tamen facere non tenetur, puta ieiunare, vel non dare aliquam eleemosynam, vel religionem non intrare. Tunc enim id ad quod se iuramento obligat, licitum est: sed tamen obligatio est illicita, quia per hoc homo quantum in se est, obfirmat se contra gratiam Spiritus sancti, quæ facit hominem in suo corde ascensiones disponere, unde tale iuramentum licite potest homo implere, abstinendo ab illo bono quod facere non tenetur, non tamen cogitur ex illo iuramento ad hoc quod impleat quod iuravit: quia iuramentum ad hoc quod sit obligatorium, debet habere tres comites, iudicium, iustitiam, & veritatem, ut habetur Iere. 4. Huic autem iuramento deest iudicium discretionis, quia vergit in deteriorem exitum retrahendo a meliori bono.

ARTICVLVS. XXVIII.

Utrum liceat clerico, qui tenetur ad horas canonicas, dicere matutinas sequentis diei de sero.

ar. 67. 3. p. q. 80. ar. 2. ad 5

DEINDE circa clericos quaesitum est unum, utrum liceat clerico, qui tenetur ad horas canonicas, dicere matutinas sequentis diei de sero, & utrum non. Dicitur enim Eccl. 2. 1. Lascivus, & imprudens non servabit tempus: sed iste in dicendo matutinas non observat tempus: cum enim dies incipiat a media nocte, videtur quòd matutinas sequentis diei dicat in die præcedenti. ergo videtur quòd hoc ad lasciviam, & imprudentiam pertineat, & ita videtur esse peccatum.

SED CONTRA. Deus elementior est quolibet homine: sed homo non imputat debitori in culpa, si debitum sibi reddat ante tempus. ergo multo minus Deus.

RESPON. Dicendum, quòd hic consideranda est

intentio eius, qui prævenit tempus in matutinis dicendis, vel in quibusvis horis canonicis. Si enim hoc facit propter lasciviam, ut scilicet quietius somnolentia, & voluptati vacet, non est absque peccato. Si vero hoc faciat propter necessitatem, & licitarum honestarum occupationum, puta, si clericus, aut magister debet videre lectiones suas de nocte, vel propter aliquid aliud huiusmodi, licite potest de sero dicere matutinas, & in alijs horis canonicis ecclesijs sit: quia melius est Deo utrumque reddere, scilicet & debitas laudes, & alia honesta officia, quam quòd per unum aliud impediatur.

AD PRIMUM dicendum, quòd quantum ad contractus, & alia huiusmodi, dies incipit a media nocte: sed quantum ad ecclesiasticarum officium, & solemnitarum celebritates incipit dies a vespere, unde si aliquis post dictas vespere, & completorium, dicat matutinas, iam hoc pertinet ad diem sequentem.

¶ Finis quinti quodliberi.

INCIPIT QVODLIBET SEXTVM.

QVÆSTIO PRIMA.

ARTICVLVS. I.

Utrum unitas essentie ponat in numerum cum unitate persone.

QVÆSTIVM est de Deo, de Angelo, de homine, de creaturis pure corporalibus. ¶ Circa Deum quaesitum est unum. Vtrum scilicet unitas essentie ponat in numerum cum unitate persone, & videtur quòd non. Sunt enim tres persone diuine. Si ergo unitas essentie poneret in numerum cum unitate persone, sequeretur quòd in Deo esset quaternitas, quod est hæreticum. non ergo unitas essentie ponit in numerum cum unitate persone.

SED CONTRA. Si unitas essentie sit penitus idem cum unitate persone, non ponens cum ea in numerum, sequeretur quòd in quocumque predicat unum, predicaretur, & reliquum: sed unitas essentie predicatur de tribus personis: dicimus enim, quòd pater, & filius, & spiritus sanctus sunt unum. ergo unitas personalis predicabitur de eis, ut dicatur, quòd pater, & filius, & spiritus sanctus sunt vnus, quod patet esse falsum.

RESPON. Dicendum, quòd unumquodque in quantum est unum, in tantum est ens, unde ens, & unum convertuntur. Est autem unumquodque ens per suam formam, unde & unumquodque per suam formam habet unitatem, & inde est, quòd quæ est comparatio formæ ad formam, eadem est comparatio unitatis ad unitatem. Deus autem est formaliter Deus per suam essentiam, proprietates autem personales est quasi forma constituens personam, quæ quidem realiter distinguitur ab alia persona propter oppositionem relativam, sed proprietates personales non distinguitur realiter ab essentia, alioquin sequeretur, quòd in Deo esset compositio, & quòd aliquid adveniret ei per modum accidentis. Nam omne quod est extra essentiam rei, accidentaliter advenit: differt tamen proprietates personales ab essentia secundum modum intelligendi, & significandi. Nam essentia dicitur absolute, proprietates vero personales im-